

Polo Efesus Firampor Kumwimp Kar Mekia Akwapnámp Kar

Jisas pok tenánko, 32 yopwar niamp arake akwap nánko, Polén Rom mek kalabus mek páte napo yakria, mao yiawor aopwe pas kumwimpon: Filipai mekamp siosompor kumwi, tá Kolosi mekamp siosompor kumwiria Filemonompor kumwia méntér sámp-kérépámpono. Tá Efesus mekamp siosompor kumwiaka, Tikikusomp yaek sánkria sérrá, “Yumo nkea am feknámp ankwap-ankwap sios mek sánk napo, nkea farákáprá tukupria mér mwanapon.”

Mao wokwaek anánkan yárák námp fek, taun Efesus mekamp Juda firan Kwaromp Kwapwe Kare Kar farákápriaka, wakmwaek ankwap ke fek yinink yopwar fek yakria Kristen yakáp mwanap mwae kupan yénkrá yakámpono. Aenánko kápae kare ankwap fi koropea Juda fint tapokwapea Kwaromp ankárankamp fi arop yakápiapon.

Tá mao mámá pas kumwi námp fek te arakrá sér: Kwaro Kraisomp tére fek ankwap-ankwap fi ankár mek tapokwapea, ankárankamp fi arop yoroi pwate námpon. Ankwap te, Kristen yakáp nap ankár Satanomp kánánkámp térenámp ninik kwataeran yorowar kárákárerá kwe-pwar mwanámp karan sénámpon.

¹ Efesus mek yakápnep Kwaromp firáp e! Ono Pol ono te Krais Jisasomp aposelono. Kwaro

námokuráp ninik fek onan aposel yoroi pap námpon. Ono mamá pas kumwia yumo Kwaromp koumteouráp arop Efesus mek yakápria, Jisas Kraisonámpaok kar nap yumonapok ono mamá pas kumwi nampono. ☆

² Onomp ninik te, Nomp Naropwar Kwar ntia Jisas Krai Tokwae Karao námoku támao ninikia yumwan yaewourria yumwan yonkwae porokwe sánk kiponoria nampon.

Kraisomp tére fek Kwaro nomwan ankank kwapwe sápnámp kar

³ Kwar te nomp Tokwae Kar Jisas Kraisomp naropwar, tá maomp Kwarono. Nomo maomp e narek sampok mwaro. Am te apae riteanápe, nomo Jisas Kraisént tapokwapá yakáp nánko, Kwaro nomwan yámar mekamp kápa kare kwapwe kare ourour nomp waempén yaewour naenámpria ti-sáp námpon.

⁴ Wokwaek kar Kwaro oukoumwan apár yoro mo námp fek, nomwan Kraisént tapokwapea Kwaro nke námp fek kwatae ninik mo, yiki kare yakáp mwanámpria nánkárápámpon. Wokwaek kar mao nomwan aropompria,

⁵ Jisas Kraisomp tére fek nomwan éréképeanánko, nomwan maomp tárápu yakáp mwanapria nánkárápámpon. Am te Kwaro námoku warákárnámp ninik fek tak nanampria ninikimpon. ☆

⁶ Kwar te mao warákárnámp táráp Jisas Kraisomp tére fek nomwan aropomp tokwaeria, mao

☆ **1:1:** Ap 18:19-21; 19:1-40; 20:17-38 ☆ **1:5:** Jo 15:16; Ef 5:27; 2 Te 2:13

nomwan yámar mekamp kápae kare kwapwe kare ankank kwaporok ti-sáp námpon. Aenámpara, nomo am fek táman Kwaromp e narek sampok mwanámpon.

⁷ Kwaromp aropomp tokwae te táp fákup námpara, am fek Kraissumpwia nomwan warko yamokwapea maomp yiri fek Kwaro nomp kwatae ninik ponankor tirá épéri námpon.

⁸ Kwaro nomonámpok am aropomp tokwae kar kwarokarea nomwan kápae kare nkwaekwe make mér ntia ankank youroukoupá fwapokwap mwanámp yonkwae kour ti-sáp námpon. ☆

⁹ Wokwaek kar Kwaro Kraissomp tére fek ‘Am ankank tak nanamp’rá sérimpon. Aempan maok, am ninik oukoumwan mek yakámpán, oukoumwan te am ninik wae nomwan érik yénkép námpon.

¹⁰ Kwaromp am ninik te ará: mao te kápae kare ankank ponankor ékékérrá akwapea, pwar naenámp ke fek ankank ponankor yámar mek yakáp námp, apárok yakáp námp ponankor koupoukarea Kraissomp yaek páte nángo, Kraiso yépe kor tokwae yoroi yak naenámpón.

¹¹ Mao te námokuráp am ninikaokria Juda fi yinán wokwaek kar nánkárápámpon. Aeria maok, yinán Kraissomp tére fek náráp firáp páte námpon. Aeno tá kare, Kwaro, apae ankank tak nanamponri námp te ankár tak í konámpon.

¹² Yino manénkir Kraiséén méria maonámpaok nángo, Kwaro yinán náráponoria nánkáráp námpara, yino ankár kápae kare por maomp

aropomp táman ninikria maomp e narek sampok mwanámpon.

¹³ Ankwap fi yumo kuri wae kar kare wa napo, Kwaromp Kwapwe Kare Kar am támao yumwan éréképeanánko, yumo wae Kraisén méri yakáp napon. Aeria yumo Kraisént yakáp napo, Kwaro yumwan Yiki Kor Spirit sánkria náráponorá nánkáráp námpan yénkép námpon. Am te wokwaek mao 'Sánk nanamp'rá sérimp támaono. ☆

¹⁴ Am Yiki Kor Spirit nomwan oupouroupá yak námp te, Kwaro náráp firáp arop nomwan ankank wakmwaek ti-sáp naerianámpan yénkép námpon. Tá taknámp Kwaro nomwan warko yamokwapea, nomwan Yiki Kor Spirit fek nánkáráp tenámp yakápria, mao nomwan éréképeanánko, nomo méntér yakáp mwanámp ke yépék námpon. Nomo am taknámp ninik támao arop ponankor wanap fek Kwaromp e tokwae kari yak námpon. ☆

Polo Efesus fian yaewourria kar toropwapimp kar

¹⁵ Tá ono wa nanko, yumo Jisas Tokwae Karan mér kareria kápae kare Kwaromp firáp arop fárákapan nounourouprá yakáp napon.

¹⁶ Aenapantá ono Kwarén 'Aesio'rá sér saráp yak nampono. Ono yumwan pwar mono. Onomp kar toropwap namp mek te ono kápae kare por yumwan ninikria yumwan yaewourrá Kwarén kar toropwap nampono.

¹⁷ Nomp Tokwae Kar Jisas Kraisomp Kwar yámar mek tokwae kari yak námp man kar toropwap i konampono. Ono man kar toropwap i kon-

amp te ará: Mao yumwan yonkwae kour sánkria, náráp kar fi érik farákápanoria nampon. Aenanko yiráp Kwarén mér nap fwap tokwae karrá akwap naenámpom.

18 Ono nik namp te, mao yiráp ninik mek wae kwapwe sánk nánko, yumo fwap am yumwan wumwirinámp ankank, yumo táman ninik kárákáreria warákárrá yépékrá yakápenkria nampon. Tá kápae kare kwapwe kare ankank Kwaro maomp firáp nomwan ti-sáp nanampria nánapi tenámp te, kwapwe kare kare ankankara, táman mérenkria nampon.

19 Tá ono nik namp te, am Kwaromp kárákáre nomo Kwarén mérámp nomwan yaewourrá tére saráp yak námp, nomo yurukup mwanámp pourou mo námp, yoporop tokwae kar, am fwap yumo mérenkria nampon. Am kárákáre tokwae nomwan tére námp te, ☆

20 am támao wokwaek Kraisén térempon. Aenángo, mao sumpwianángo, am kárákáre fek tapek Kwaro fárámpá papea, mao yámar mek námokuráp yae-párák mwaek páte nánko tank námpon. ☆

21 Oukoumwan te Kwaro Kraisén narek karaok páte nánko yakria, kápae kare arop taokeyakáp konap arop, mekia akwapnámp arop, kárákáre tokwaeráp arop, tá kápae kare king tokwae man te ankore mek kák tenámpom. Aeria e tokwaeráp arop oukoumwan má ke fek yakáp nap, tá nánkár wakmwaek yakáp mwanap am fárákapan kor Kraiso ankár narek karaoki yak námpon. ☆

²² Kwaro kápae kare ankank ponankor Kraisomp yae ankore mek papria, Kraisén am ankank poukeyak naenámp yépe kor tokwae yoroi páte nánko, siosomp ankank ponankor mao taokeyak námpon.

²³ Sios te Kraisomp pourouno. Krais námoku mwar te pwi mono. Sios méntér maok wae pwi yak námpon. Tá Krais námoku te ankank ponankor pwi pap námpon. ✧

2

Nomo sumpwinámp arop Kraisént Yiki yakápnámp kar

¹ Wokwaek te yumo nkwakwe make kwatae ninik napo, yumwan am támao surumpwirá kákámpon. ✧

² Am ke fek te yumo mámá apár mekamp kwatae ninik fek paokopiapon. Aeria yumo yámar meaok paokop i konap kwatae spirit fárákapan taokeyak konámp spiritamp ninikaok paokopiapon. Ouk-oumwan am kwatae spirit te Kwaromp kar táksinap aropamp ninik mek tére konámpon. ✧

³ Wokwaek te nomo ponankor am fárákapént yakápria nomp pouroukamp épi ninikaok saráp paokopimpon. Nomo nomp épi ninik ntia nomp kikiank ninik fek paokopimpon. Nomoku támao takrá yakáp námpara, nomo fwap am fek arop ankwap fiao napnámp taknámp Kwaromp yonkwae pwarámp sámp mwarámpon. ✧

⁴⁻⁵ Kare, waeman nomp kwatae ninikao nomwan surumpwirá kák tenánko, nomo sumpwi

yakáp námp niampi yakáp námpon. Aenámpan maok, Kwaromp aropomp te top-pwarámp nánko, nomwan yonkwae touwe tokwae námpon. Aeria maok, mao nomwan yaewourianánko, nomo Kraisént yiki yakáp námpon. Ye, am aropomp fek táman Kwaro yumwan warko érékép námpon.

⁶ Mao nomwan Kraisént kéménkia pap námp niamp nánko, nomo Kraisént yámar mek ankank ponankor poukeyakáp mwanámpon. ☆

⁷ Mao am takimp te kápae kare nánkár wakmwaek yakáp mwanap arop fárákapan maomp aropomp tokwae yénkép naenámpon. Maomp am aropomp te nomwan warákárria yaewour naenámp ninik fek námpon. ☆

⁸ Am te arak: Kraisén mérapo, Kwaromp aropomp fek mao yumwan warko érékép námpon. Am te yumoku térenap ankank mono, Kwaro yumwan kwaporok sánk námpono. ☆

⁹ Am te yiráp tére fek nopok am ankank sámp mono. Aenapara, arop ankwap námoku támao warákár sénaenámp te yak mono. ☆

¹⁰ Kwaro námoku nomwan yoroi námpono. Aeria mao nomwan Krais Jisasént wourékam arop yoroi pap námp te, nomo am kwapwe kare ninik fek yakáp mwanámpria ninámpon. Am kwapwe kare ninik te Kwaro wokwaek nomwan am fek paokop mwanapria nánapi pwara námpon. ☆

Kraiso Juda ntia ankwap fi ankára mek tapok-wapnám kar

¹¹ Yumo te wae nik napon: Juda fi námokuráp yae fek yipi fárákap konapon. Aeria ankwap fi arop yumwan ‘Yipi fárákap mo i konap arop’rá sér. Ae konap te, yumo ankár fwapia ninik kip: Yiráp pourou yipi fek te yumo wokwaek ankwap arop fi yakápiapon.

¹² Aeria am ke fek te Kraisén panek yakápiapon. Yumo Israel firént tapokwap mono, mwar ankwap fi yakápiapon. Kwaro Israel firan ‘Yumont yak nanamp’rá séria kontrak yoroi námpan maok, yumo am mek tukup mo, amwar yakápiapon. Yumo mámá apár mek yakáp nap te, ankwap kwapwe kare ankank wakmwaek korop nae-námpria yépék nap yak mono. Tá yumwan yaewour naenámp Kwar ankwap yak mono. ☆

¹³ Wokwaek te yumo panek karaok yakápiapon. Aeno oukoumwan te Kraisomp yirirao yumwan éréképá koropeanánko, Krais Jisasént koumpea Kwaromp wonae fik kar yakáp napon.

¹⁴ Krais te nomp yonkwae porokwe sámp konámp fi támaono. Wokwaek Juda fi ntia ankwap arop fi nonopok yoporapo, am yopor te am fárákapamp amore mek farmae niampi yakámpon. Aeno oukoumwan te Krais námokuráp pourou fek am farmae niampi yaknám párámpá sirarea, anánkaopwe fi ankára mek tapokwapea pwate nánko, ankárankamp fi saráp yakáp napon.

¹⁵ Mao te waeman Juda firao lo kákrá kukumwirá párapok tenap te wae tirá épéri pwate námpon. Mao taki nám te anánkaopwe fi ankára mek tapokwapeanánko, Kraisént

ankárankamp wourékam arop yakápria, am feknámp ankárankamp ninik fek yakáp mwanámp ninikani námpon. ☆

16 Mao yaopwae porokopramp fek sumpwiria, maomp pourou fek táman anánk fi arop tapokwapea pwara námpon. Aeria am yaopwae porokopramp fek yopor i konap ninik wae sumpwi pap námpon. ☆

17 Takia maok, mao koropea Kwapwe Kare Kar arakrá farákáp: “Oukoumwan te yumo ankárankamp ninik fek yakáp napon.” Mao am Kwapwe Kare Kar te yumo panek yakápiap arop fi, tá yino Juda fárákap Kwaromp wonae fik yakáp námpan kor méntér farákáp námpon.

18 Am Kwapwe Kare Kar te arak: Kraisomp tére fek nomo anánk fi aropan ankárankamp Spiritaio nomp Naropwaronámpok pok mwanámp kikpwara námpon. ☆

Nomo Kristen ponankor te ‘Kwaromp nap’rá sénámp kar

19 Aenámpara, yumo te apár moráp aropao amorik kékéri yakáp nap niamp mono. Yumo te waeman Kwaromp koumteouráp aropént ankárankamp fi yakáp napon. Yumo te Kwaromp fi kare yakáp napon.

20 Yumo te Kwaro nap ti námp niampon. Mao aposel yino ntia profet fákáre te ounpwar woupwiran yoroi tenámp niampon. Tá Krai Jisas te kukamp ounpwar kare niampon. ☆

☆ 2:15: 1 Ko 12:13; Kl 1:20 ☆ 2:16: Kl 1:20-22 ☆ 2:18: Ef 3:12

☆ 2:20: Mt 16:18; 1 Ko 3:11

²¹ Kápae kare nap yao wi te Kraisomp pourouk poupoukouri yak nánko, am nap yae-párák kárákáre yak námpon. Kwar te am nap tirá yak nánko, am nap akwapá tokwae karia, námokuráp yiki kare nap yakanoria námpon. ☆

²² Yumo kor Kraisént koumpá yakáp napo, Kwaro yumwan ankwap Kristen fárákapént tapok-wapea pwate nánko, yumo Kwaromp Spirit yak naenámp nap kare yakáp napono. ☆

3

Polo ankwap fian Kwapwe Kare Kar farákápnámp kar

¹ Nomo énéni ankárankamp firáp yakáp mwanap fi fek táman maok, ono Pol ono Krais Jisasomp tére namp fek fákapá páte napo yakria, ono fwap ankwap fi arop yumwan yaewour nampono. ☆

² Ono ninik namp te Kwaro onan ourour sáp nánko, ono yumwan taokeyakea yaewour namp te yumo wae wawi napon.

³ Mámá kar wokwaek mek yakámp, am te Kwaro onan farákáp nánko, ono wae méria, ono yumon-apok fae tákáre kar kumwia kérépampono.

⁴ Táte yumo am kar nkea yumo am Kraisomp kar ponankor mek yakámp te onomp ninik mek wae érik farákár námp mér mwanapon. ☆

⁵ Wokwaek kar kápae kare ke fek, Kwar te am mek yakámp kar te érik farákáp moimpon. Aeno oukoumwan te náráp Spiritao maomp

☆ **2:21:** 1 Ko 3:16; Kl 2:19 ☆ **2:22:** 2 Ko 6:16 ☆ **3:1:** Ef 4:1; Fl 1:13 ☆ **3:4:** Ef 1:9; Kl 1:26

nánkárápámp aposel fákáre ntia maomp profet fákáreran érik farákáp námpon.

⁶ Am kar te ará: Kwapwe Kare Kar wa nap fek yumo ankwap fi arop koropea Juda yinont ankárankamp fi arop yakápria yinont ankárankamp pourou yakáp naponon. Aeria maok, nomo ponankor Jisas Kraís sámp námpara, Kwaro nompor nánapitenámp kápae kare ankank énéni sámp konámpon. ✧

⁷ Kwaro onan am Kwapwe Kare Kar farákáp nanamp tére arop páte námpon. Mao onan ourour sáприя náráp kárákáre sáп náńko, am kárákáre támao ono térenamp mek kárákáre sánk námpon. ✧

⁸ Ono te Kwaromp kourmteouráp arop ponankor maomp yae ankore mek káńanke kwatae yak nampan maok, Kwaro onan am ourour sáп námpon. Am taki námp te, mao onan, Kwapwe Kare Kar ankwap firan farákápaeria ninámpon. Am Kwapwe Kare Kar te Kraisoínámp kápae kare kwapwe kare ankank, arop námokuráp ninik fek oupourouńkia nke mwanap pourou mó námpań sénámpon. ✧

⁹ Kwaro námoku kápae kare ankank yoroianámpao maok, manénkir te námoku am tére naerianámp ninik te mek wouroump taeri námpon. Aenánko, am ninik te wokwaek kar kápae kare ke fek mek wouroumpyek námpon. Aeno oukoumwan te mao wae onan maomp ninik érik farákáp nanamp tére sáп námpon. ✧

¹⁰ Wokwaek te mek wouroump fákeyak námpon. Aeno oukoumwan te siosén tére sánk náńko, am Kwaromp nkwakwe make yonkwae kour yámar

✧ 3:6: Ef 2:13,19

✧ 3:7: Kl 1:25

✧ 3:8: 1 Ko 15:9-10

✧ 3:9:

Kl 1:29

mekamp spirit taokeyak konámp kárákáre kor spiritan farákáp napo, mao mér mwanapon.

¹¹ Wokwaek kar Kwaro nomp Tokwae Kar Krai Jisasomp tére fek, am tak nanampria nánapi tari námpan námpon.

¹² Nomo te waeman Kraisen méria, méntér koumpá yakáp námpara, nomo te wae mér kare námpon: Krai te nomwan Kwaronámpok éréképa akwap naenámp támao ara, nomo apáp mono, fwap Kwaronámpok tukup mwanámpon. ☆

¹³ Aenámpara, ono oukoumwan yumwan sénampon: Ono yumwan yaewouria touwe sámp nanko, yumo táman ninikria yumo mér nap porokweria pwar mwanape, mono. Am te yumo e tokwae sámp mwanapan yumwan yaewour námpono. ☆

Polo Efesus fian Kwarén kar toropwapnámp kar

¹⁴ Kwaro 'Arop fi ponankor érékép nanamp' ria niniki námpan, 'Am te tokwae kar ankankono'rá ninikria onomp Naropwarén kwaráp torokomp nampon.

¹⁵ Nomo maomp firáp arop fákáre ponankor yámar mekpóká yakáp nap, tá oukoumwan apárok yakáp nap ponankor maomp e karean sámp námpon.

¹⁶ Ono te arakrá kar toropwap i konampon: Maomp kwapwe kare ankank ouroukour yak námp meknámp Naropwaro yiráp ninik mek náráp Yiki Kor Spirit top-pwarámpá pap nánko, am táman yumwan yaewour nánko, yumo kárákáre kare mwanapon.

¹⁷ Tá yumo Kwarén mérap fek táman, Kraisio yiráp ninik mek akwapá yaká yakanoria nampon. Onomp ninik te, yiráp ninik ankár Kwaromp nouroup i konámp mek yaoao kwar mek arák térea kárákáre yak konámpnámp takenkria nampon.

¹⁸ Takria maok, yumo fwap Kwaromp firáp kápae kare koumteouráp aropént kárákáre sámpea, am fek yumo fwap ponankor Kraisomp nouroup i konámp ninik mér kar mwanapon. Am te tokwae kar, tá tokwaeri kar akwap, tá narek karaok akwap, tá ankorek kar pik námpon. ☆

¹⁹ Ye, yumo Kraisio yumwan nouroup i konámp fwap mér mwanapria nampon. Am te aropao námoku méria pwi mwanámp pourou mono. Kwaro nomwan nouroup i konámp niniként kápae kare ankank kwapwe te Kwaro námoku top-pwarámpá yak námpara, yumwan kor fwap am ankank top-pwarámp naenámpon.

²⁰ Maomp kárákáre te nomp ninik mek tére konámpon. Am kárákáre te nomo kápae kare kar toropwap i konámp, tá nomp ninik táman kor kwe-pwararea térea waeria, nomwan kwapwe kare yaewour námpon. ☆

²¹ Aenámpara, yino sios arop ponankor Kraisio tére námpan ninikrá, éréképnámp mwae yoro námpantá, nomo ankár Kwaromp e kápae kare ke fek sakap saráp yakáprá tukup mwanámpon. Kare támaono.

4

'Kristen te Kraisomp pourouno'rá sénámp kar

¹ Ono Tokwae Karamp tére fek fákapá pátenap arop yak nampon. Ono Kwaro yumwan wumwi námpan ninikria yumwan kárákáre fek sér rae: Yumo am wumwi námpaokria yae-párák kare paokop kipo. ☆

² Yumo te ponankor aropamp yae ankore mek yakápria, am fárákapan te sárán porokwe fek kip. Koupour yonkwae pwarámp kwaponó. Sánánkar porokwe fek yépék kip. Yiráp ankwapyaenáp yumwan touwe kwatae sánk napo kor, yumo ankár nopok man nouroup kipo. ☆

³ Yiki Kor Spiritao nomwan ankárankamp pourouráp ninik fek yakáp mwanámp sáp tenánko, am ninik támao nomwan paokao fákapá fákeyak námp niamp nángo, nomo ankárankamp fi yakáp námpon. Aenámpara, yumo te ankár am ninik táman tére kárákárerá sámp-fákeyakáp kipo. ☆

⁴ Pourou te waeman ankárankampria Spiritao kor ankárankampon. Tá taknámp Kwaro yumwan wumwiri námp te, yumo ankár ninik fákafea ankárankamp ankank táman saráp yépék mwanapria ninámpon. ☆

⁵ Nomo te waeman nomp Tokwae Kar ankárankamp mwarono. Tá nomo wae ankárankamp puri fek Kwarén mér námpon. Tá nomo waeman ankárankamp puri fek ént mek nér námpon.

⁶ Waeman Kwar ankárankamp támao nomo ponankor nomp Naropwaron. Mao ponankor aropan oupoupouria narek yak, tá ponankor arop ou mek tére, tá ponankor arop ou mek yak

☆ 4:1: Kl 1:10 ☆ 4:2: Kl 3:12-13 ☆ 4:3: Ro 12:16-18; 1 Pi 3:8

☆ 4:4: 1 Ko 12:12-13

konámpon.

⁷ Kraiso nompor náráp kápae kare ankank kwapwe mekamp, nomwan ponankor ankákárankrá mao námokuráp ninik fek ourour tokwae ti-sáp konámpono. ✧

⁸ Aenámpan Kwaromp Buk fek sérrá,
“Mao kwe-pwararea fákápá yakápinap arop narek éréképá pokea,
arop fárákan ourour nénk námpon.” ✧

⁹ Am má kar ‘Narek pokámp’rá sénámp karao nomwan yénképrá: Manénkir te kwar mek anko-rek kare mek pik námpon.

¹⁰ Am arop támao maok manénkir ankorek pikia warko narek kuri pok námpon. Mao yámar kear mek pokea, kápae kare ankank ponankor námoku támao am mek top-pwarámpá yak nanampria nimpon.

¹¹ Mao támao nkwakwe make tére nénkria ourour arakrá nénk: Ankwap fárákan aposel tére nénk, tá ankwap fárákan profet tére nénk, tá ankwap fárákan evanselis tére mwanap nénk, ankwap fárákan pastor yakáp mwanap, tisa yakáp mwanap tére nénk námpon. ✧

¹² Kraiso nomwan yaewourrá ourour wor-pwar nánko, nomo Kwaromp firáp kourmteouráp arop nomo fwap maomp tére kwapwe kare mwanámpon. Tak nánko maok, Kraisomp pourou te aropao tékép nám niamp naenámpon. ✧

¹³ Am tére te ankár akwapea nomo ponankor ankárankamp ninik kare fek Kwarén méria, nomo waeman Kwaromp Tárápamp méran kor nkea

✧ 4:7: Ro 12:3,6 ✧ 4:8: Sng 68:18 ✧ 4:11: 1 Ko 12:28 ✧ 4:12: 1 Ko 14:12

niniknám̄p ankárankamp puri fek yak naenám̄pon. Aeria maok, nomo tékép konap niampia Krais niamp ninik kárákáreráp arop yakáp mwanám̄pon.

✧

¹⁴ Nomo te épérmou tárápu niamp yakápi kwapono. Kar porokwenap arop fárákap te Kwaromp kar ták-siria ankwap poupwéká̄p kar nomwan faráká̄p nap te, kareran mpweria ninik mwareano. Takria am fárákapamp kar támao nomp ninik solwara tokwaerao botan sámpea akwapá, koropá konámpnám̄p taknám̄p naeane. Tá ouwirao yao sámpea yiki mwaek akwap konámpnám̄p taknám̄p, nomp ninikan kor takantá.

¹⁵ Mono. Nomo ankár arop fárákapan nouroupria kare kar sér i konap ninikaokria arop ankwapan kor kare kar kar sér mwanám̄pon. Aeria maok, nomo ankár aropao épérmou táráp yak mono, téképrá akwapea tokwae konámpnám̄p taknám̄p, Krais te nomp yépe korara, am fek toukouri yakáp mwanám̄pon. ✧

¹⁶ Am yépe kor támao poukwap nánko maok, nomo pu, yae kor, yi, pouroukamp ankank ponankor, kikiri yakáp nám̄pon. Aeria maok, am ankank ankákárankrá námoku tére konap ninikaok tére napo, nonopok nouroup nám̄p ponankor méntér toukouri yakáp fek ponankor mént téképrá yakápria kárákáre sámp konám̄pon. ✧

Kristen wourékam ninik fek paokop mwanám̄p kar

¹⁷ Aeria ono yumwan kar ankwap sénae rae. Ono Tokwae Karamp e fek yumwan kárákáre fek arakrá sénampon: Yumo te Kristen monap arop fárákapamp ninikaok paokopi kwapono. Am fárákapamp ninik te kwaporok kwataenámp ankankan saráp ninik i konapono.

¹⁸ Am fárákapamp mér te kirikipá yak námp ni- ampon. Am fárákap te épérépria maomp ninik mek te fákapá yak nánko, Kwaro sánknámp yiki yak mek te yakáp mo napon. ☆

¹⁹ Am fárákap te námoku kwatae ninik nap te pwarápae mono, ankár kwatae ninikrá paoko- prá, nkwakwe make pouroukamp ninik táman tak mwar karrá paokop napon.

²⁰ Yumo Kraisomp ninik sámp nap te, take pourouráp mono.

²¹ Ono ník namp te, yumo waeman Kraisomp kar wawiaka, tá Jisas námoku niniknám kar kare sámpea méri yakáp napon.

²² Am kar kare te arak: Yumo kuri wokwaek te am wokwaekamp ninikaok paokopiapon. Mao i konap ninik te kwekárrá sérarrá, kikiankáp napo, am ninik támao arop kwatae akwap naenámp mwaek warámpá akwap konámpon. Aenámpara, yumo ankár am épi ninik te nkwampok far-sir kipo.

²³ Aeria maok, yiráp ninik te ankár arákarea, wourékam naenámp.

²⁴ Yumo ankár wourékam arop yakáp kip. Kwaro am aropan wourékam yoroi námpara, mao te ankár Kwar niampono. Am wourékam

aropamp ninik te ankár yae-párák kareria yiki kare yak naenámpón. ☆

25 Aenámpara, yumo ankár kwekár i konámp ninik te nkwampok far-sir kip. Yumo ponankor arop ankwap fárákapan te ankár kare karan saráp sér kip. Yumo wae mérapon, nomo énénsi ponankor te Kraisomp ankárankamp pourou yakáp námpón. ☆

26 Táte yumo yonkwae pwarámp nap kwamp te, yumo mér kip: Takria yumo kwatae ninik mwanape. Takria yumo oukoumwan yonkwae pwarámp fákeyakáp napo, yámar porokor naeane.

27 Takria yumo Satanén ménki kik-pwar mwanape.

28 Oukun arop te warko oukунantáno. Mono. Oukoumwan te mao ankár tére mwanapon. Mao ankár námokuráp yae kor fek tére kwapweria mao ankank kwapwe sámpria ankank monap aropan yaewour mwanapon. ☆

29 Yiráp táp meknámp kwataenámp kar sér mwanape. Ankár kwapwe kare karan saráp sénapo, porokwenap aropan kárákáre sánkrá, tá yiráp kar wanap ponankor aropan kor yaewour naenámpón. ☆

30 Yumo arop yaewour monámp karan sénapo, Kwaromp Yiki Kor Spiritao wawia te, ninik mek kápae sámp naenámpón. Yumo Yiki Kor Spirit sámp nap te, yumo Kwaromp firáp yakáp napan yumwan warko éréképeanánko, yumo amwar kar yakáp mwanap yae pap námpán yénképrá taok-

☆ 4:24: Ro 12:2; Kl 3:9-10

☆ 4:25: Ef 4:15

☆ 4:28: Ap 20:35

☆ 4:29: Ef 5:4; Kl 4:6

pap námpono. ☆

³¹ Yumo ankár kokwarok i konap ninik, yonkwae pwarámp konap, kar tékén sér i konap, arop wouroump sér i konap, tá arop ankwapan i konap nkwakwe make ninik kwatae méntér ankár nkwapmok tirá épér kipo. ☆

³² Yumo te ankár yiráp ankwapyaenáp fárákapan kwapwe kare ninikria nounouroup kipo. Yumo te ankár Kwaro yiráp kwatae ninikan Kraisomp e fek nik mo pwar námpnámptaknámpt, am fárákapao yumwaninap kwatae ninikan kor nik mo pwar kipo. ☆

5

Nomo ankár Kwaromp wae fek paokop mwanámptkar

¹ Kwaro yumwan yonkwae touweanánko, yumo maomp tárápu yakáp napon. Aenapara, yumo ankár mao námoku i konámpt ninikaok paokop kip.

² Kraiso nomwan yonkwae touweria námokuráp pourou te wampwe pwarará nomwan yaewouri námpon. Mao námokuráp pourou Kwarén ofa nánákáre kwapwe konámpt niámpt sánk námpon. Taki námpara, yumo kor arop yonkwae touwe konap ninik fek paokop kip. ☆

³ Kokopor i konap ninik, tá kápae kare oumnámpt ninik, kikiank ninik kwatae, yumo ou mek kánanke korop naeane. Mo karonno. Nomo Kwaromp firáp arop te nomo take kar sérar mwanámpt pourou moño.

☆ 4:30: Ef 1:13-14 ☆ 4:31: Kl 3:8 ☆ 4:32: Kl 3:12-13 ☆ 5:2: Ga 2:20

⁴ Yumo oumnámp kar, épérép námp kar, faperá kwataenámp kar sérari kwapono. Am ninik te pwi yak mono. Yumo ankár Kwarén saráp 'Aesio'rá sér mwanap te kwapwe kareno. ☆

⁵ Yumoku te wae mérapon: Kokopor i konámp arop ntia oumnámp ninik sámpnámp arop, tá kikianknámp arop (am kikianknámp ninik te kwekár kwarén lotu nap niampara), am arop fárákap te Krai ntia Kwaromp firáp yakáp nap mek te korop mwanap pourou mono. ☆

⁶ Yumo ankár mér kip: Takria yumwan aropao kwatae ninik mwaek éréképa tukup mwaria sérarnap kwekár karwaok tukup mwanape. Am take pourouráp ninik fek támao nángo, Kwaro náráp kar ták-sinap arop fárákapan yonkwae pwarámp námpono. ☆

⁷ Aenámpara, yumo te am fárákapént fearámpea paokopi kwapono.

⁸ Wokwaek te yumo kirikip mek yakápiapan maok, oukoumwan te Tokwae Karao yumwan wae fek kák tenángo yakáp napon. Aenapara, yumo te ankár wae fekamp aropamp paokop niamp sámp kipo.

⁹ Am wae te kápae kare kwapwe kare ninik, tá yae-párák kare ninik, tá kare kar sér i konap ninik, aráte am feknámp korop konámp. ☆

¹⁰ Yumo te ankár mokope pourouráp ninikan Tokwae Karao warákár námpaoeanrá ninikia táman sámp kip. ☆

¹¹ Yumo te arop fárákap kirikip mekamp ninik

☆ 5:4: Ef 4:29 ☆ 5:5: 1 Ko 6:9-10 ☆ 5:6: Ro 1:18 ☆ 5:9: Kl 1:13; 1 Pi 2:9 ☆ 5:10: Ro 12:2

fek paokop napént fearámpea paokopi kwapono. Take pourouráp ninik te wakmwaek kwapwe kare ankank korop mo i konámpono. Yumo te ankár, am ninik te kwataenorá érik yénk kipo.

¹² Ono te am kápae kare kwatae ninik mek tére nap farákáp nanamp te kwatae kare námpara, pwarápaie nampono.

¹³ Aeno Kwaromp wae kwapwe am kwatae ninik fek yokor nánko, kwatae ninik fi kare ponankor érik yénpék námpon.

¹⁴ Ankank kwataeran wae yokor nánko, wuri nkeria, am yonkwek sirarea waeráp arop yakáp mwanapono. Am te apaerianápe, Kwaromp Buk fek sérrá:

“Arop amo oukoumwan amp nap kwamp te amo koupour fárámpae.

Amo apár me meknámp fárámp napo,

Kraisomp wae kwapwe amwan yokorano.” ☆

¹⁵ Aerá sénámpara, yumo te ankár yiráp paokop napan fwapia mér kipo. Yumo te épérépnep aropamp paokop niampi kwapono. Yumo ankár yonkwae kourráp aropamp paokop niamp kipo.

¹⁶ Oukoumwan te yumo Kwaro niniknámpe tére mwanap kenono. Takria am tére mwanap ke kwaporok akwapantáno. Am te apae riteanápe, oukoumwan te yae wae fae nánko, kápae kare kwatae ankank koropánk námpono. ☆

¹⁷ Aenámpara, yumo te épépérépi kwapono. Yumo ankár Jisas Tokwae Karao yumwan apaenkrá ninik námpe fwapia mér kip. ☆

18 Yumo te mánmán i konap ént fépéra waerá mánmánrá paokopi kwapono. Am taknap támao yumwan ninik kwatae pap konámpono. Yumo Yiki Kor Spiritao yiráp ninik mek top-pwarámpanoria yénképá yakápenke. ☆

19 Yumo te ankár yiráp Kristen ankwapyaenápént nonopok Kwaromp Buk fekamp song ntia lotu i konap song, tá maomp waempén kárakáre sánk naenámp tár kar táman farákáp kip. Yumo ankár kápae kare por Tokwae Karan ninikrá yiráp ninik meknámp tár sámp kip.

☆ 20 Aeria kápae kare por nomp Jisas Tokwae Karamp e fek yumo ankár Naropwar Kwarén kápae kare ankankan 'Aesio'rá sér kip. ☆

Poumou ntia yupu anánkwapan sénámp kar

21 Yumo ankár Kraisomp e sakap mwaria nap kwamp te yumo nonopok yiráp Kristen ankwapyaenámpomp yae ankore mek yakáp kipo.

22 Koumteou yumo kor ankár yiráp poumou-tárápuamp yae ankore mek yakáp nap te, Tokwae Karamp yae ankore mek yakáp napnámp taknámp kipo. ☆

23 Am te apae riteanápe, poumarop te yupu-ramp yépe korono. Tá Kraiso kor siosomp yépe kor nánko, sioso Kraisomp pourouria Kraiso man warko érékép námpon. ☆

24 Aenánko, sioso Kraisomp yae ankore mek yakáp námp taknámp, koumteou yumo kor ankár

☆ 5:18: Ro 8:6; 13:13 ☆ 5:19: Kl 3:16 ☆ 5:20: Kl 3:17; 1 Te 5:18

☆ 5:22: 1 Pi 3:1 ☆ 5:23: 1 Ko 11:3

kápae kare por yiráp poumou-tárápuamp yae ankore mek yakáp kipo.

25 Poumou-tárápu yumo kor ankár yiráp kouranteouran yonkwae touwe kip. Am te apaerianápe Kraiso kor siosén yonkwae touweria námokuráp pourou te wampwe pwarará siosén yaewouri námpon. ☆

26 Mao taki námpon te siosén ént ntia Kwaromp kar fek yáraria kák nánko, sios yiki kwapwe yakáp mwanapria ninámpon. ☆

27 Am taknámpon ninik te siosén námokuráponoria nánkáráp námpon. Mao te takianánko mao námoku nke námpon fek sios oum kánanke, tá yipi yaepae kánanke yak mo, kwatae niniki námpon yak mo, ankár yiki kukarrá pap naeria námpon. ☆

28 Tá taknámpon poumou-tárápu yumo kor yiráp kouranteouran yonkwae touwe nap te, yumokuráp pourouan yonkwae touwe i konapnámpon taknámpon kip. Arop náráp yupuan yonkwae touwe námpon te waeman námoku náráp pourouan yonkwae touwe námpon.

29 Nomo wae mérámpon, arop ankwap ankárankamp námokuráp pourouan te yopor mo i konámpono. Ankár fir wurumprá yae-párak Kraiso náráp sios taokeyak námponnámpon taknámpon námokuráp pourou taokeyak konámpon.

30 Nomo te Kraisomp pouroukamp pu, yae kor, yi niamp arakeno.

31 Kwaromp Buk fek yupu sámpon konapan arakrá sér:

“Arop tár-ménki náráp éntupwar naropwar
pwararea

náráp yupurént koumpá yak nám̄p te,
waeman ankáránkamp pourou yak nepon.” ☆

³² Mámá mek-wouroumpá yaknám̄p kar te ninik
tokwae kar am mek yak nám̄pon. Onoku te Krai
ntia siosén wounáprá sénám̄ponorá ninik nampon.

³³ Aenampan maok, tá arop ankákáránk yumwan
kor arakrá sénám̄pon: Amo ankár amoku waráp
pourouan yonkwae touwe konapnám̄p taknám̄p
waráp yupuan kor yonkwae touweampo. Tá
yupuao kor ankár náráp poumaropamp e narek
pap naenám̄pon.

6

Táráp ntia éntupwar naropwarén sénám̄p kar

¹ Tá taknám̄p, tárápu yumo te Tokwae Karam-
para, yiráp éntupwar naropwaromp karwaok kipo.
Am te yae-párák kare ninikono. ☆

² Kwaromp Buk fek sérrá:

“Amo ankár waráp éntupwar naropwaromp
yae ankore mek yakria
maomp karwaokampo.”

Am te Kwaromp lo fek ‘Nánkár nopok sánk
nanamp’rá sérinám̄p kar kárákáre méntér yak
nám̄pon.” ☆

³ Am sérinám̄p kar kárákáre te araki yak nám̄pon:
“Amo takria te, mámá apár mek fwap tokwaeri ke
fek yak nanapon.”

⁴ Tá yumo naropwaryaenápo kor yiráp
tárápuamp ninik mek sámpá yampourou napo,

mao yumwan yonkwae pwarámp mwanape, mono. Yumo ankár am fárákan yae-párák taokeyakápria fwapokwaprá Kwaromp ninikan yénkrá farákáp kipo. ☆

Tére arop ntia taokeyakáp konap arop fárákan sénámp kar

⁵ Tá yumo tére arop yumo kor ankár yumwan poukeyakápnep arop fárákanp yae ankore mek yakáp kip. Yumo ankár am fárákan apáp kip: Yumo takria anánk ninik fek tére mwanape. Yumo ankár Kraisomp karwaok i konapnámp taknámp am fárákan kor maomp karwaok kipo. ☆

⁶ Yumo takria mao nke nap fek saráp, námwan warákaranáponoria tére mwanape. Yumo ankár Kraisomp tére arop yakápria yiráp ninik te kárakáre fek ankár Kwaro ninik námpaok tére kipo.

⁷ Yumo te ankár yonkwae kárámprá tére kipo. Yumo te apae aropamp tére napanápe, Kwaromp térean tére napon.

⁸ Yumo wae mér napon: Arop ankwap kwapwe kare téreanámp te, am fek Kwaro nopok sánk naenámp. Am tak naenámp te tére aropan, tá amwar yakrá tére poukwapnámp aropan kor méntér puri fek nopok nénk naenámp. ☆

⁹ Táte arop poukeyakáp konap arop yumo ankár tak mwanapono: Yumo apáp sánk konap ninik te ankár pwar kip. Tokwae Kar yámar mek yak námp te yiráp Tokwae Karao maok, tére aropao kor

☆ 6:4: Snd 22:6; Kl 3:21

☆ 6:5: Kl 3:22-23; Ta 2:9

☆ 6:8: Kl

3:24-25

maomp Tokwae Karono. Mao te arop e ntia arop pourouan yurukup mo i konámpon. ☆

‘Kristen te soldia niamp’rá sénámp kar

¹⁰ Tá ono wae má kar séri pwar nae rae: Yumo ankár Tokwae Karamp kárákáre fek fokokeyakáp kip.

¹¹ Yumo ankár yorowar i konap ankank Kwaro yumwan nénk námp, am yiriria yorowar mwanap nánaprá kárákáre fek fokokeyakáp kip. Yumo takria maok, am kárákáre fek Satanomp meaok térenámp kwatae ninik kápae kare fwap kwe-pwar mwanapon. ☆

¹² Am te apaerianápe, nomo te aropan yorowar mono. Kápae kare yao-pwaeráp narek yakáp nap méntér yorowar námpon. Nomo kwatae-aropan yépe kor tokwae yoroi yak námp, tá am fárákapan meki akwap námp, táte kárákáre tokwaeráp yépe kor yoroi yakria, kirikipan poukeyak konámp, am fárákapént yorowar mwanámpon.

¹³ Ae mwanapara, yumo ankár Kwaro yumwan nénknámp yorowar kwe-pwar mwanap ankank ponankor am yirir kipo. Takria maok, yumo ponankor kwe-pwararea fwap oukoumwan fokokeyakáp mwanapon. ☆

¹⁴ Ye, yumo ankár takia fokokeyakáp kip: Kare kar i konap ninik te yumo ankár sépérnámp fákapia, yae-párak kare ninik te káraenámp yirimp kipo. ☆

¹⁵ Yumo ankár arop Kwaro man nouroup naeria námpan man Kwaromp Kwapwe Kare Kar farákáp

☆ 6:9: Kl 4:1 ☆ 6:11: Je 4:7; 1 Pi 5:8-9 ☆ 6:13: 2 Ko 10:4 ☆ 6:14: 1 Te 5:8

mwanap nánap kipo. Yumo ankár am ninik te suan yiráp puk yirimp konapnámp taknámp kipo. ☆

¹⁶ Yumo ankár am kápae kare ankank tiria yumo Kwarén mér napan kor yiráp pourouantá nánánkár i konap yao kárakérenámp taknámp samp kipo. Am yao kárakére fek tapek maok, arop kwatae Satanomp yaomwiráp ounp am fek porokwapá torokwarí pap mwanapon.

¹⁷ Kwar yumwan warko érékép námpan niki-samp nap te, ankár yiráp me korok kárakére kor koumpnámp woukwap kipo. Aeria yumo ankár Yiki Kor Spiritamp bainat samp kip. Am te Kwaromp Karono. ☆

¹⁸ Am ankank ponankor takria, Yiki Kor Spiritao yénknámp ninikaok Kwarén kor kar toropwap saráp yakáp kipo. Aeria yumo ankár kárakére fek nkwaekwe make ankank Kwarén kar toropwaprá wumwi kipo. Takria maok, yumo kokwae kwaponon, ankár fwapia yérék kipo. Yumo ankár Kwaromp firáp koumteouráp aropan ponankor yaewourrá Kwarén kar toropwap kipo. ☆

¹⁹ Yumo ankár onan kor yaewourrá Kwarén kar toropwap kipo. Ono nik namp te, yumo takrá kar toropwap napo, Kwaro onomp táp mek náráp kar pap nánko, ono apáp sámp-anámp rá fwap Kwaromp Kwapwe Kare Kar mek wouroumpá yaknámp méria farákáp nanampon. ☆

²⁰ Ono te Kwaromp Kwapwe Kare Kar farákáp konamp aropara, am fek táman ono fákapá yak nampon. Yumo onan yaewourrá Kwarén sénapo, ono apáp ninik pwarará kárakére fek Kwaro ninik

☆ 6:15: Ais 40:9 ☆ 6:17: Hi 4:12 ☆ 6:18: Lu 18:1 ☆ 6:19: Kl 4:3-4

námpaok kar farákáp nanampono.

Pwarnámp kar

²¹ Ono térerá yak namp te Tikikuso mér námpara, mao akwapea yumwan sénaenámpono. Tikikus am te nomp ankwapnáp kareria, mao te Tokwae Karamp tére arop kwapwe karenono. ☆

²² Ono man yumonapok sámp-kérép nanko, mao sénánko, yumo fwap yino te mokopi yakáp námpaoeanrá mér napo, mao yiráp ninik mek kárákáre sánk naenámpono.

²³ Ono ninik namp te, Naropwar Kwar ntia Jisas Krais Tokwae Karao Kristen ankwapyaenáp yumwan yonkwae porokwe sánkria yonkwae touwe mwanap ninik ntia man mérnáp ninik nénkanoria nampono.

²⁴ Aeria, Nomp Tokwae Kar Jisas Kraisén warákár nap pwar mo i konap arop fárákapan ponankor, Kwaro námoku ninikia am fárákapan yaewouranoria nampono. Wae támaono. ☆

**Kwaromp Kwapwe Kare Kar
The New Testament in the Karkar-Yuri Language of
Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Karkar-Yuri long
Niugini**

Copyright © 1994 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Karkar-Yuri

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-01-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Mar 2025 from source files dated 31 Aug 2023

7103f8db-88c2-5fec-8ac4-0edfac04e885